

## Lönsamheten kan öka med vall på växtodlingsgårdar

Vall i växtföljden har många positiva effekter. Vallen ökar avkastningen av efterföljande grödor jämfört med odling av endast spannmålsgrödor och ger ett mindre ogrässtryck vilket minskar behovet av herbicider. När vallen innehåller rikligt med kvävefixerande klöver, behövs mindre kväve per producerad mängd spannmål i efterföljande grödor.

I de rekommendationer för kvävegödsling som Jordbruksverket ger ut antas att vallen leder till en meravkastning för grödan som följer direkt efter, men inte på senare grödor i växtföljden. Fältförsök visar dock att vall har potential att öka skördarna även för andra och tredje grödan efter vallen (Andersson & Wivstad, 1992; Bergkvist & Båth, 2015). Genom att sätta värde på vallens förväntade effekter genom hela växtföljden kan lantbrukare få ett bättre underlag för att besluta om vall är intressant att odla i en spannmålsväxtföljd. I ett nyligen avslutat SLF-projekt beräknade vi hur produktionskostnad och lönsamhet påverkas när vall införs i växtföljder med ettåriga grödor.

### Kalkyler för växtföljder i tre spannmålsregioner

Vi utgick från växtföljder i slättbygder i Skåne, Västra Götaland och Uppland. Den genomsnittliga skördenivån för alla ettåriga grödor i växtföljder utan vall baserade vi på SCB:s statistik och skördenivån anpassades sedan för positionen i växtföljden enligt Jordbruksverkets angivna förfrukt-effekter (tabell 1). Vallavkastning i intensiva skördesystem

baserades på fältförsök eftersom relevant statistik saknas.

Produktionskostnader och lönsamhet med och utan vall i växtföljderna beräknade vi baserat på 2014 års prisnivå. Kalkylerna gjordes både för de enskilda grödorna separat och för hela växtföljder. I kalkylerna ingick alla kostnader och intäkter utom markkostnad, gårdsstöd, förgröningsstöd eller andra miljöstödd. En detaljerad beskrivning av beräkningsunderlaget finns i Tidåker *et al.* (2016).

Vallpriset i kalkylen grundade sig på SBI:s (Swedish Biogas International) pris för vall (1,25 kr/kg ts) fritt levererat användare (7 km). Klöverandelen sattes till 30 % och kvävegivan till vallen anpassades till detta i enlighet med Jordbruksverkets rekommendationer. Även kvävegivan till höstvetete och höstraps efter vall justerades för att inkludera kväveleveransen efter vallbrott.

Vi antog att förstaårsvallen skördades tre gånger och att andraårsvallen skördades två gånger för att sedan brytas för sådd av höstvetete eller höstraps. Meravkastningen av höstvetete sattes till 300–800 kg beroende på plats i växtföljden. Meravkastningen varierar mycket mellan år, men att inte alls beakta vallens positiva effekter på övriga grödor i växtföljden än den som direkt följer vallen är sannolikt en större felkälla.

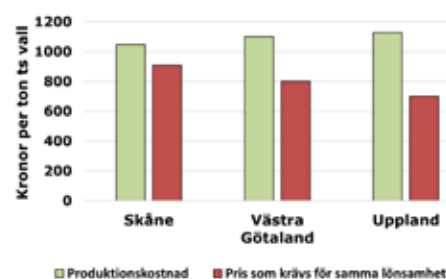
### Hur påverkas växtodlingens lönsamhet av vallen?

I samtliga tre exempel förbättrades lönsamheten när vall infördes i växtföljden genom en kombination av ökade skördar,



Foto: Sofia Bureborn/JTI

minskade kostnader för insatsmedel (kvävegödsel och bekämpningsmedel) per ton producerad vara och genom att grödor med sämre lönsamhet i växtföljden ersattes med vall. Förbättringen i lönsamhet som genomsnitt för hela växtföljden var störst i Uppland (1 362 kr/ha) och minst i Skåne (993 kr/ha). I Västra Götaland var motsvarande lönsamhetsökning för växtföljden med vall 1 176 kr/ha.



**Figur 1.** Produktionskostnad och det vallpris som krävs för att uppnå samma lönsamhet i de olika växtföljderna som i alternativen utan vall.

De faktiska produktionskostnaderna för vallen var minst i Skåne (1 047 kr/ton ts) och störst i Uppland (1 128 kr/ton ts). Men eftersom värdet av vallen var störst i Upplandsväxtföljden, behövdes ett lägre vallpris för att uppnå samma lönsamhet genom växtföljden (figur 1). Med ett vallpris på 909 kr/ton ts var lönsamheten för hela växtföljden med vall samma som för växtföljden utan vall i Skåneexemplet. I Västra Götaland krävdes ett pris på 801 kr/ton ts för att den antagna växtföljden med vall skulle uppvisa samma lönsamhet som den utan vall. Motsvarande pris på vallen i Uppland var 702 kr/ton ts.

Forts. nästa sida

**Tabell 1.** Valda växtföljder i de tre regionerna, samt förväntad avkastning utan eller med vall i växtföljden. Vallavkastning anges som ton ts/ha och ettåriga grödor som ton/ha

Skåne		Västra Götaland		Uppland	
Utan vall	Med vall	Utan vall	Med vall	Utan vall	Med vall
Vårkorn (5,8)	Vårkorn (5,8)	Vårkorn (5,0)	Vårkorn (5,0)	Vårkorn (4,8)	Vårkorn (4,8)
Höstvetete (7,2)	Vall I (10,0)	Havre (5,0)	Vall I (9,0)	Höstvetete (5,9)	Vall I (8,5)
Höstvetete (7,2)	Vall II (7,5)	Höstvetete (6,2)	Vall II (6,7)	Höstvetete (5,9)	Vall II (6,4)
Höstraps (4,0)	Höstraps (4,2)	Höstraps (3,2)	Höstraps (3,4)		Höstvetete (6,7)
Höstvetete (8,4)	Höstvetete (8,7)	Höstvetete (6,7)	Höstvetete (7,0)		Höstvetete (6,4)
S-betor (60,0)	S-betor (61,5)	Höstvetete (5,5)	Höstvetete (5,8)		

I växtföljderna i Västra Götaland och Uppland kunde även träda i form av ögödsblad, obärgad blandvall förbättra lönsamheten sett över hela växtföljden tack vare den förbättrade lönsamheten för övriga grödor. Träda kan därför vara ett ekonomiskt intressant alternativ när det inte finns avsättning för vall till foder eller annan användning.

### Framtida avsättningsmöjligheter för vall

Renodlade växtodlingsgårdar behöver avsättningsmöjligheter för att introducera vall i växtföljden och därmed ta del av de positiva effekter som vallen kan ge. En större efterfrågan på vall i mjölk- och nötköttsproduktionen, ökat samarbete mellan djur- och växtodlingsgårdar och vall för produktion av biogas eller hästfoder är olika möjligheter. På längre sikt kan det bli aktuellt att utvinna koncentrerat protein för enkelmagade djur ur vallbiomassa. Det finns dock många utmaningar att lösa innan

denna typ av ”vallraffinaderier” kan bli verklighet. Tills dess är det viktigt att stimulera till ökad användning av vall inom animalieproduktionen och som biogassubstrat.

**Pernilla Tidåker**, SLU, Institutionen för energi och teknik, tel: 018-67 18 69, e-post: pernilla.tidaker@slu.se,

**Göran Bergqvist**, SLU, Institutionen för växtproduktions-ekologi & **Håkan Rosenqvist**, fristående forskare, Billeberga

### Lästips:

Tidåker, P., Rosenqvist, H., Gunnarsson, C. och Bergqvist, G. 2016. Räkna med vall. Hur påverkas ekonomi och miljö när vall införs i spannmålsdominerade växtföljder? Institutet för jordbruks- och miljöteknik. JTI-rapport. Lantbruk & Industri 445.

## Utfodring med stora andelar klöver/gräsensilage till mjölkkraskalvar

För att kalvar ska växa och utvecklas normalt krävs smakliga proteinfodermedel med en tillräckligt hög andel vomstabil protein. Proteinet i våra inhemska fodermedel har ofta hög vomnedbrytbarhet, vilket leder till liten tillväxt hos kalvarna. De vanligaste svenska proteinfodermedlen är ärter, åkerböna och raps. Även vallfoder med en stor andel baljväxter, t.ex. rödklöver (*Trifolium pratense* L.), tillför protein i foderstaten.

I denna studie undersökte vi dels om ett rödklöverrikt ensilage (i fortsättningen kallat klöverensilage) kan ersätta andra proteinfodermedel, dels hur klöverensilage, kallpressad rapskaka och åkerböna kan kombineras, med bibehållen konsumtion och tillväxt. Dessutom beräknades lönsamheten för de olika foderstaterna.

### Två försök på Götala nötk- och lammköttscentrum

Två omgångar med 79 respektive 75 mjölkkraskalvar (Holstein och SRB) studerades från ca två till åtta månaders ålder. Vid försöksstart vägde kalvarna i genomsnitt 97 kg och vid försökens slut 271 kg. De tre proteinfodren som jämfördes år 1 var sojamjöl, klöverensilage med 0,2 kg kallpressad rapskaka per djur och dag (LågR) samt klöverensilage med 0,5 kg rapskaka (HögR). Grovfoderandelen var 84 % för LågR, 66 % för HögR och 54 % för sojamjölsfoderstaten. Kalvarna som utfodrades LågR åt 2,65 kg ts klöverensilage medan HögR åt 1,89 kg ts klöverensilage. Andra året utfodrades alla kalvar med tre olika kombinationer av klöverensilage, rapskaka och åkerböna, med



Foto: Birgitta Johansson

40 % (Ens40), 50 % (Ens50) respektive 60 % (Ens60) klöverensilage baserat på totalfoderstatens torrsubstans(ts)-innehåll.

Kalvarna utfodrades i fri tillgång med en fullfodermix som bestod av gräsensilage (endast år 1), korn och mineralfoder samt proteinfodermedel beroende på vilken grupp de tillhörde (tabell 1). Klöverensilaget innehöll 50 % klöver år 1 och 70 % år 2 medan gräsensilaget innehöll ca 10 % klöver.

Lönsamheten beräknades som värdet av kalvarnas tillväxt minus kostnaden för det foder de förbrukat. Kalkyler upprättades för både konventionellt och ekologiskt odlat foder med 2015 års priser och jordbruksstöd enligt huvudsakligen Länsstyrelsens i Västra Götaland bidragskalkyler (2016). Sojafoderstaten år 1 och Ens40 respektive Ens50 är dock inte tillämpbara i ekologisk

Forts. nästa sida

**OptiVall**<sup>TM</sup>  
OPTIMERAR DIN VALLODLING

Ett enkelt vall!

- Starka kvalitetsblandningar
- Väl provat sortmaterial
- Spetsade egenskaper



[www.scandinavianseed.se](http://www.scandinavianseed.se)

**Tabell 1.** Medelvärden och standardavvikelse (inom parentes) för näringsvärden i de fodermedel som användes år 1 och 2. Alla värden anges som g/kg torrsubstans (ts) om inte annat är angett

	År 1				År 2		
	Gräsens. n = 6	Klöverens. n = 5	Rapskaka n = 5	Sojamjöl n = 5	Klöverens. n = 5	Rapskaka n = 5	Åkerböna n = 5
Ts, %	40 (7)	33 (3)	89 (1)	86 (0)	33 (2)	89 (0)	83 (0)
Energi <sup>1</sup> , MJ	11,2 (1,0)	10,8 (0,4)	16,2 (0,6)	14,0 (1,3)	10,7 (0,3)	15,5 (0,2)	13,5 (0,5)
Råprotein	124 (8)	144 (13)	330 (17)	523 (9)	177 (31)	316 (3)	286 (8)
Råfett	ia <sup>3</sup>	ia	199 (27)	25 (2)	ia	177 (7)	17 (2)
Aska	63 (11)	83 (10)	64 (3)	65 (2)	104 (14)	65 (0)	35 (1)
NDF <sup>2</sup>	522 (23)	513 (16)	235 (5)	138 (19)	489 (24)	273 (9)	177 (20)

<sup>1</sup>Omsättbar energi, beräknad från organiska substansens smältbarhet.

<sup>2</sup>NDF = neutral detergent fiber, <sup>3</sup>ia = inte analyserad.



Foto: Nilla Nilsson-Linde

**Tabell 2.** Medelvärden för kalvarnas foderintag och tillväxt

År 1	LågR	HögR	Sojamjöl	SEM	P
Ts-intag (kg/dag)	4,0a	4,9b	5,0b	0,14	***
Ts-intag (% av kroppsvikt)	3,1a	3,0a	2,8b	0,05	**
Dagligt NDF-intag (% av kroppsvikt)	1,11a	1,03b	0,97c	0,02	***
Dagligt energi-intag (MJ)	46a	61b	63b	1,8	***
Dagligt protein-intag (g rp)	581a	722b	778b	22	***
Tillväxt (kg/dag)	0,72a	1,15b	1,28c	0,04	***
Tillväxt (g/MJ)	16a	19b	20c	0,3	***
År 2	Ens40	Ens50	Ens60	SEM	P
Ts-intag (kg/dag)	5,6a	5,6a	5,2b	0,66	***
Ts-intag (% av kroppsvikt)	3,0a	3,0a	2,9b	0,03	*
Dagligt NDF-intag (% av kroppsvikt)	1,00c	1,08b	1,12a	0,01	***
Dagligt energi-intag (MJ)	71a	69a	62b	0,8	***
Dagligt protein-intag (g rp)	953a	951a	893b	11	**
Tillväxt (kg/dag)	1,40a	1,35a(b)	1,22b	0,05	*
Tillväxt (g/MJ)	19,8	19,7	19,6	0,2	NS

a,b,c Medelvärden med olika bokstäver i samma rad skiljer sig signifikant åt ( $P < 0,05$ ), bokstav inom parentes visar tendens till skillnad mellan medelvärden med samma bokstav ( $P < 0,1$ ). \*  $P < 0,05$ ; \*\*  $P < 0,01$ ; \*\*\*  $P < 0,001$ ; NS inte signifikant.

produktion p.g.a. för hög kraftfoderandel. Försöken omfattade endast kalvstadiet till ca 275 kg levande vikt och inte hela uppfödningen fram till slakt. Det antogs att både foderförbrukning och djurtillväxt i den fortsatta uppfödningen blev densamma för djur från samtliga försöksled. Vid en vägning av andra årets kalvar strax före slakt visade det sig att antagandet stämde. Kalvarnas värde per kg levande vikt sattes till halva köttpriset för ungtjur av mjölkkras. I ekologisk produktion antogs merpriset per kg kött vara 4 kr.

### Kalvar kan äta vallfoder men NDF begränsar

Utfodring med LågR resulterade i mindre ts-intag och tillväxt samt sämre fodereffektivitet (g tillväxt per MJ) jämfört med HögR och sojamjöl (tabell 2). Utfodring med HögR gav samma ts-intag som sojafoderstaten, men mindre tillväxt (130 g mindre per dag) och sämre fodereffektivitet. Intaget av omsättbar energi, råprotein och NDF var detsamma hos kalvarna som fått HögR och sojamjöl men intaget av NDF i procent av kroppsvikten var större hos kalvarna som fått HögR (tabell 2). Den något mindre tillväxten hos kalvarna som utfodrades HögR jämfört med sojamjöl beror troligen på att mer av råproteinet i klöverensilaget var vomnedbrytbart jämfört med råproteinet i sojamjöl.

Andra året hade kalvar som utfodrats med 60 % ensilage en mindre konsumtion och tillväxt men ett större NDF-intag i procent av kroppsvikten jämfört med kalvarna i de båda andra behandlingarna. Intaget av omsättbar energi och råprotein var något mindre hos kalvarna i Ens60 än i de båda andra behandlingarna. Det var dock ingen skillnad i fodereffektivitet mellan behandlingarna (tabell 2). I båda jämförelserna var det största NDF-intaget 1,1 % av kroppsvikten i medeltal. Detta kan vara den övre gränsen för NDF-intag hos kalvar mellan 100 och 300 kg, och kan därmed ha begränsat kalvarnas totala intag.

Med en klövervall med ett stort proteininnehåll bör man kunna nå en god tillväxt med mindre mängder protein från kraftfodret. Detta visade sig andra året då proteininnehållet i ensilaget var större än år 1 (tabell 1) och alla kalvar i studien hade en god tillväxt. Dock är det tveksamt att utfodra unga kalvar med enbart korn och klöverensilage då deras tillväxt och hälsa kan påverkas negativt. En förklaring till den goda tillväxten hos kalvarna som fick HögR, 40 % och 50 % ensilage kan vara att det fanns tillräckligt med energi tillgängligt i foderstaten samtidigt som proteinnedbrytningen skedde. Det vomnedbrytbara proteinet kunde då utnyttjas effektivt för att bygga upp mikroprotein som kalvarna sedan kunde utnyttja för sin tillväxt.

### Lönsamhet hos foderstaterna

De ekonomiska resultaten sammanfattas i figur 1. I försöket år 1 hade LågR klart minst lönsamhet i både ekologisk och konventionell produktion p.g.a. liten kalvtillväxt. Alternativet med sojamjöl hade bäst lönsamhet främst tack vare störst tillväxt. Vid högre köttpriser ökar sojamjölsalternativets konkurrenskraft ytterligare. Ökar priset på konventionellt och ekologiskt sojamjöl till över 6,50 respektive 8,00 kr/kg, blir HögR lönsammare än sojamjölsalternativet vid i övrigt oförändrade priser.

I det andra försöket hade Ens40 bäst lönsamhet och Ens60 sämst lönsamhet vid konventionell produktion. Vid ekologisk produktion var de tre alternativen likvärdiga. Känslighetsanalyser visade att vid konventionell produktion

Forts. nästa sida



## Så om vallen i vår?

### Vi har ett brett sortiment av vallfrö.

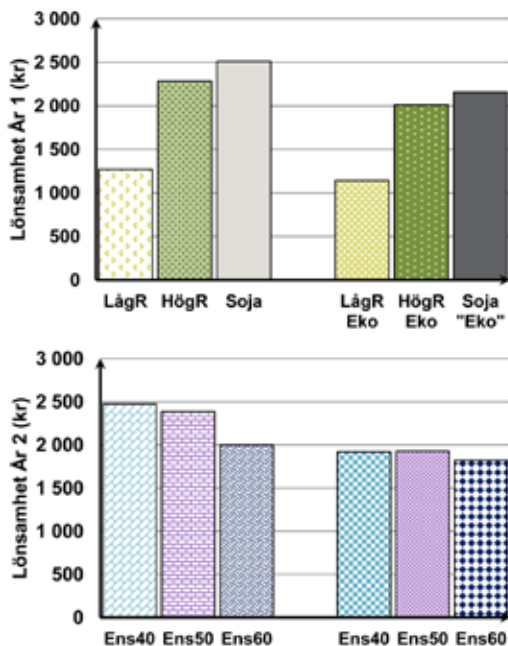
Vi gårdsanpassar vallfröblandning för bästa resultat i din produktion.

Kontakta våra säljare.

0430-162 00 | [vallbergalantman.se](http://vallbergalantman.se)



var Ens40 bäst i alla rimliga prissituationer. Vid ekologisk produktion blev Ens40 bäst om ensilagepriset överstiger 2,00 kr/kg ts. Detta alternativ är dock inte tillåtet enligt KRAVs regler. Är ensilagepriset 1 kr/kg ts och kraftfoderpriset högre än vad det varit under de senaste åren, är i stället Ens60 det bästa alternativet i ekologisk produktion.



Figur 1. Värde av kalvtillväxt minus foderkostnad vid 2015 års priser vid konventionell respektive ekologisk produktion. Kr per kalv.

## Slutsatser

Utfodring med klöverriktigt ensilage, kallpressad rapskaka och ev. åkerböna är intressanta alternativ till foderstater med sojamjöl och kan ge en bra tillväxt hos mjölkkraskalvar. Utfodring med 40 % ensilage av foderstatens totala torrsubstansinnehåll gav inte någon fördel jämfört med att utfodra med 50 % ensilage, men utfodring med 60 % ensilage gav mindre foderintag och tillväxt. Med priser för konventionell produktion var sojamjölsalternativet år 1 och det med 40 % klöverensilage år 2 mest lönsamma. I ekologisk produktion blev foderstaterna med stor andel ensilage mer fördelaktiga.

**Birgitta Johansson, Anna Hessle & Karl-Ivar Kumm**, SLU, Institutionen för husdjurens miljö och hälsa, Skara, tel: 0511-672 93, e-post: birgitta.johansson@slu.se

## Lästips:

Johansson, B., Hessle, A. & Kumm, K.-I. 2016. Using clover/grass silage as a protein feed for dairy bull calves. *Organic Agriculture* 6(1), 57–63 (DOI: 10.1007/s13165-015-0113-7).  
 Johansson, B., Hessle, A. & Kumm, K.-I. 2017. Optimerad kombination av klöver/gräsenilage och andra närproducerade proteinfodermedel till mjölkkraskalvar. SLU. Inst. för växtproduktionsökologi. Rapport 22, 67–70. <http://pub.epsilon.slu.se/14045/>

## Sommarmöte på Öland 27–28 juli

**Boka boende redan nu!**



Hästar på Gettlinge gravfält i Världsarvet södra Ölands odlingslandskap.

Årets resa går runt hela Öland. Vi besöker flera mjölkföretag, stommen i området, men också nötkötts- och lammproducenter. Bevattningsfrågor, naturbetesskötsel och specialgrödor som bönor finns också med i programmet. Inte minst blir det en resa genom ett enastående vackert landskap. Vi får se Världsarvet Södra Ölands odlingslandskap, alvaret, Långe Jan, radbyar och andra kulturmiljöer typiska för Öland och kanske Blå Jungfrun på avstånd.

Detaljprogram och anmälan i kommande Svenska Vallbrev men vi ber dig redan nu planera och boka boende eftersom trycket är stort denna tid på Öland. Först till kvarn!

Vi har förbokat platser på två boenden i Stora Frö där resan börjar. Ange VALLFÖRENINGEN vid bokning så vi vet att ni hör till vår förbokning.

**Stora Frögården**, 0485-363 33, [www.storafrogarden.se](http://www.storafrogarden.se), [post@storafrogarden.se](mailto:post@storafrogarden.se)

**StrandNära Eco Bed & Breakfast**, 0485-366 00, [www.strandnara.com](http://www.strandnara.com), [info@strandnara.com](mailto:info@strandnara.com)

Alternativ med camping, stugor och vandrarhem som ligger helt nära men inte är förbokat: **Haga Park**, [www.hagapark.se](http://www.hagapark.se)

**Kontaktperson:** Linda af Geijersstam, tel: 070-615 67 70, e-post: [linda.af.geijersstam@hushallningssallskapet.se](mailto:linda.af.geijersstam@hushallningssallskapet.se)

**OLSSONS  
VALLFRÖ**

**Gör Din egen vallblandning!**  
Baljväxter, örter och gräs

OLSSONS FRÖ Mogatan 6, 254 64 Helsingborg Tel 042-250 450 [info@olssonsfro.se](mailto:info@olssonsfro.se) [www.olssonsfro.se](http://www.olssonsfro.se)



## Välbesökt Vallkonferens

Vallkonferens 2017 gick av stapeln 7–8 februari på SLU i Uppsala. Över 280 rådgivare, lantbrukare, säljare, lärare och forskare hade mött upp för ett par intensiva dagar med föreläsningar och tid att träffas ”över gränserna”. Bland deltagarna kom hela 33 stycken från övriga Norden och 33 var studenter. Initiativet kom från näringen och konferensen arrangerades av SLU i samarbete med Växa Sverige, Hushållningssällskapet och LRF Mjolk. Många av de projekt som presenterades har vi haft med även i Svenska Vallbrev, eller kommer att ha det, men det finns också möjlighet att ta del av hela konferensrapporten via länken nedan eller att köpa den, se Dokumentation, <http://www.slu.se/vallkonferens-2017>.

### Lästips:

Nilsdotter-Linde, N. & Bernes, G. (reds.). Vallkonferens 2017. Konferensrapport. 7–8 feb, Uppsala. Sveriges lantbruksuniversitet. Institutionen för växtproduktionsekologi. Rapport 22. 182 s. <http://pub.epsilon.slu.se/14045/>

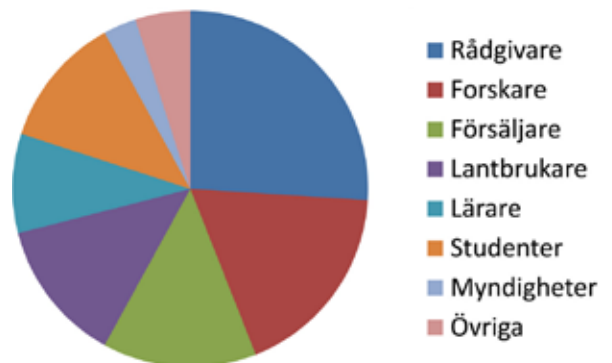


I planeringen deltog från vänster Gun Bernes, SLU, Hans Lindberg, Växa Sverige, Rolf Spörndly och Cecilia Müller, SLU, Jan Eksvärd, LRF Mjolk, Nilla Nilsdotter-Linde, SLU samt Ola Hallin, Hushållningssällskapet.



Foto: Nilla Nilsdotter-Linde

Vallkonferens 2017 blev en myllrande mötesplats kring vällen och dess utnyttjande.



## Försurning av flytgödsel

Veckan efter Brunnbydagarna kommer en gödseltunna utrustad med SyreN-utrustning att finnas tillgänglig i Mellansverige. Utrustningen sprutar svavelsyra över gödselsträngarna i samband med spridning, vilket minskar ammoniakavgången från gödseln och mer kväve blir kvar till grödan. Är det någon vallförening/lantbrukare som vill anordna en demo-körning, så hör av er till **Line Strand**.

Bröderna Göransson's maskinstation i Kvidinge, Skåne äger ekipaget som just nu monteras. Utrustningen kommer att visas på

Borgeby- och Brunnbydagarna. Tekniken kommer från Danmark. Effekten av försurning av gödsel ger samma effekt som om man hade myllat gödseln med skillnaden att man dessutom får en svavelgödslingseffekt.

Projektet Baltic Slurry Acidi delfinansierar ev. demonstrationer.

**Line Strand**, HS Konsult AB, Uppsala, tel: 070-207 33 07, e-post: [Line.Strand@hushallningsallskapet.se](mailto:Line.Strand@hushallningsallskapet.se)



## Vill du få högre avkastning och jämnare kvalitet i din vallskörd?

I år presenterar Lantmännen tre nya högavkastande sorter: Tored, Rakel och Vicky. De ingår i utvalda vallfröblandningar som är anpassade till svenska förhållanden och odlingsystem. Satsa på vallsorter utvecklade för dina behov!

Vill du veta mer, kontakta din säljare eller ring vår kundtjänst på 0771-111 222.



[www.lantmannenlantbruk.se](http://www.lantmannenlantbruk.se)

## Strömsrum är Årets Vallmästare 2017!



Kristoffer Pettersson och Jimmy Jonasson från Strömsrum tog emot utmärkelsen.

**Strömsrum, Ålem, i östra Småland, tog emot utmärkelsen Årets Vallmästare på Vallkonferens 2017 den 7 februari på Ultuna.**

Strömsrum är en gård med anor tillbaka till 1300-talet där det förmodligen funnits kor i alla tider. Idag bedrivs mjölkproduktionen ekologiskt och kvaliteten på vallfodret är därför extra viktig för att få stor avkastning. På Strömsrum finns 230 SRB-kor, 375 ha åker varav 120 ha vall samt 50 ha åkermarksbete.

Thomas Rappe gläds åt utmärkelsen och vill lyfta fram hela sin personal och att alla är lika viktiga för resultatet, från de som arbetar ute med växtodlingen till de som sköter korna i ladugården. Målet vilket vallfoder de vill ha, har de satt gemensamt.

-Vi siktar på att ligga på 11,5 MJ/ts och ta tre skördar. Att avkastningen i år låg på 11,6 ton ts/ha kan vi tacka möjligheten till bevattning för, säger Thomas Rappe.

### **Juryns motivering lyder:**

*"Årets Vallmästare tar hem segern med en tydlig strategi: Att med hjälp av bevattning säkra hög hektaravkastning och jämna näringsvärden. Bevattningen säkerställer också att det finns gott om bete även torra somrar. Andelen klöver i vallen har optimerats för att bidra med kväve i den ekologiska odlingen och skapa balans mellan energi och protein. Detta ger ett vallfoder med hög och jämn kvalitet."*

Utmärkelsen Årets Vallmästare instiftades 2003 för att uppmärksamma och belöna skickliga vallodlare. Priset delas ut av tidningarna Husdjur och Nötkött tillsammans med Svenska Vallföreningen, Gård & Djurhälsan, Sveriges lantbruksuniversitet och Växa Sverige.

**Lena Widebeck**, Tidningen Nötkött, tel: 076-11 64 32 22, e-post: lena.widebeck@vxa.se

## Anders Elofsons medalj 2017 till Ann-Charlotte Wallenhammar



Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien

Agr.dr **Ann-Charlotte Wallenhammar**, Örebro, har tilldelats Anders Elofsons medalj 2107 för sina gärningar inom växtodling, avgörande insatser inom sjukdomsdetektering i vallbaljväxter och utveckling av vallfröodlingen.

Ann-Charlotte Wallenhammar, Hushållningssällskapet och SLU, har länge varit en framstående företrädare för forskning, fältförsök, informationsspridning samt tillämpning inom växtodlingen, för sjukdomsdetektering i vallbaljväxter och för utveckling av vallfröodlingen. Hon har med ett brinnande engagemang arbetat brett på olika nivåer: med praktiskt jordbruk och som växtodlingsrådgivare; och som forskare med att utveckla tillämpbara odlingsåtgärder i vallfröodling och ta fram molekylärbiologiska metoder för att genom DNA-teknik detektera patogena svampar som orsakar rottröta i rödklöver.

Ann-Charlotte Wallenhammar har framgångsrikt utvecklat fröproduktionen av gräs och klöver inom ekologisk odling och har utsetts till en av mest betydelsefulla personerna inom detta område. Hon är också verksam som sakkunnig inom Formas och lägger mycket tid på att sprida kunskap och forskningsresultat i Sverige, genom presentationer på nationella, regionala och lokala möten och konferenser, samt även internationellt, t.ex. i Finland, Norge, Australien, Kanada, USA och Kina. Med sina gedigna kunskaper och sitt stora engagemang har hon haft en avgörande betydelse för kunskapsutvecklingen och kunskapsspridningen inom vallbaljväxter och vallfröodling och är en framstående företrädare för detta verksamhetsområde.

**SVENSKA VALLBREV** kommer ut med sju nummer 2017.

Manusstopp	Utgivning
Nr 3 13 apr	12 maj
Nr 4 4 maj	2 juni
Nr 5 21 aug	15 sep
Nr 6 22 sep	20 okt
Nr 7 17 nov	15 dec

**Redaktionskommitté: Nilla Nilsson-Linde, ansvarig utgivare,**  
tel: 070-662 74 05, e-post: Nilla.Nilsson-Linde@slu.se  
**Gun Bernes**, tel: 090-786 87 44, e-post: gun.bernes@slu.se

Red. o layout: **Irene Persson**,  
tel: 070-616 66 27, e-post: irenee.persson@gmail.com

Vill du bli medlem i Svenska Vallföreningen? Betala 400 kr till  
pg. 72 27 23-4 eller bg. 108-9705 och ange namn och adress.



ISSN 1653-8064